

РОЗДІЛ УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 187 (687) ♦ Субота, 2 жовтня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Продиктовано в номер

Є й добра воля, і проблеми

Виступаючи на сесії Генеральної Асамблеї ООН, міністр закордонних справ України А.Зленко заявив: «Україна готова до ядерного роззброєння, тільки потрібні для цього тьох мільярдів доларів нема. Ми успадкували від колишнього СРСР величезний ядерний арсенал, третій у світі за бойовим потенціалом. Декларація про державний суверенітет України проголосила намір нашої держави стати в майбутньому без'ядерною. І це не лише декларація. Україна робить все можливе для її виконання. Демонтаж комплексів ядерних ботоголовок стратегічних ракет розпочато». А.Зленко також підкреслив, що повномасштабне виконання програми ядерного роззброєння пов'язано з необхідністю розв'язання ряду проблем. Де взяти гроші на демонтаж і знищення стратегічних ядерних озброєнь, розміщених в Україні? Згідно з нашими оцінками, приблизно 2,8 мільярда доларів необхідно на ці цілі. Постає також проблема повернення Україні ядерних компонентів або компенсації за них.

Юхим Звягільський склав повноваження

На черговій сесії Донецької міськради чи не найголовнішим питанням порядку денного було організації: склав повноваження мера півторамільйонного міста виконуючий обов'язки прем'єр-міністра України Юхим Звягільський. Головою Донецької міськради та міськвиконкому обрано його заступника та давнього соратника Володимира Рибка, який поки що залишив «команду Звягільського» без змін.

Танки — на металобрухт — це добра прикмета

Інспекційна група німецьких військовиків на чолі з Паулом Гузе побувала на Житомирському ремонтному бронетанковому заводі. Тут підготовлено до ліквідації 35 бойових броньованих машин, 10 з яких переобладнуються на тягачі, а решта стануть купую металобрухту. Це вже 23-я інспекція іноземних експертів в нашу країну цього року, що став першим роком реалізації Договору про скорочення звичайних озброєнь в Європі. В Овручі на Житомирщині інспектори з Німеччини оглянули 25 бойових літаків, частину яких невдовзі використовуватимуть як наземні навчальні тренажери, а частину також розрізують на металобрухт.

Телефонуйте через космос

Вчора офіційно відкрито першу українську міжнародну станцію зв'язку «Азімут-Л». Так тепер називається колишній центр космічного зв'язку в Золочеві на Львівщині. Переоснащений новітньою японською апаратурою, він набув нової професії. Сьогодні це 540 каналів міжнародного автоматичного телефонного зв'язку, до 1994 року діятимуть 1260 каналів. Отож набираєте код потрібного вам міста в Австралії чи Канаді, у Франції чи Великобританії, в Ізраїлі чи Японії, телефон співрозмовника — і через супутник говорите з ним. Рахунок прийде в «зеленку» або, відповідно, в карбованцях...

Москва: хроніка подій

Більшовицькі вечори

Варто сутінкам згуститися над Москвою, як політичне протистовбуство виплескується на вулиці. Останніми днями це — тактика більшовиків. Вони намагаються всіляко дезорганізувати рух транспорту, залякати москвичів, котрі повертаються з роботи. Так, пізнього вечора 29-го ми потрапили в «пробку» поблизу Білоруського вокзалу. Поступово картина з'ясувалася. Демонстранти, користолюбці живим шитом із бомбів і дітей, рушили центральною вулицею, щоб блокувати рух.

(Закінчення на 5-й стор.)

РІДНИМ ТА БЛИЗЬКИМ СІМЕЙ ЗАГИБЛИХ ТА ПОТЕРПІЛИХ НА ШАХТІ ім.КАЛІНІНА ОБ'ЄДНАННЯ «ДОНЕЦЬКВУГІЛЛЯ»

З сумом дізнався про трагічний випадок на шахті, який забрав людські життя. Невимовне горе прийшло в нашу сім'ю. Висловлюю найщиріші співчуття з приводу тяжкої втрати дорогих і близьких вам людей.

Зичу вам витримки і мужності.

Президент України
Л.КРАВЧУК.

Збудуйте храм, а люди в нього прийдуть

Учителі завжди лишаються вчителями. Навіть тоді, коли під осіннє життя хвороба немилосердно приковує їх до ліжка. Як мою класного керівника Євгена Архиповича Юзівченка з Борухівської школи, що на Житомирщині. Тільки розуміти це починаєш не тоді, коли за вину брешу назубок теорему Піфагора чи правильно поставлену кому в складному реченні від тебе ошарашує «я-тіркою» і похвалює, а з часом... Тоді, коли йдучи по життю і зіставляючи себе з юрбою, мов у дзеркалі, помічаєш, що колір очей у тебе — від мамі, твердість характеру — від батька, а підмурок храму, який ще називається душею, вибудовував він — Учитель. «Лиш храм збудуй, а люди в нього придуть», — ці поетичні рядки й про наших наставників-будівників.

... На клептику землі, силпорядкованому меліораторами, мої земляки кілька років поспіль пробували виростити гай, але поносили дерева тигуди. І на диво саджанці прийнялися лише тоді, коли за них взявся зі своїм класом Євген Архипович, фізик-математик, далекий від садів-

ництва. З тих пір пройшло майже п'ятнадцять років. І лише тепер, з часом, починаєш розуміти, що справа не в фізиці і не в біології, а в покладанні Вчителя: садовити, щоб прийнялося...

У кожного з нас є свій Учитель. В першу неділю жовтня — його професійне свято. З днем Учителя, Євгене Архиповичу! З днем Учителя, люди навчителі! І нехай усі дні будуть ваші!

Катерина КІНДРАСЬ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА,
Олександра КРЕМКА.

З нагоди Дня вчителя працівники народної освіти привітав Президент України Леонід Кравчук. «Багатогранна вчительська праця — надійна запорука економічного і культурного підйому, оновлення і процвітання суверенної України, її кращого майбутнього», — говорився в привітанні. — Бажаю вам творчого горіння, досягнення перших педагогічних майстерностей у формуванні в кожному учні справжньої особистості...

Репліка

МІЛЬЯРДЕРИ БЕЗ МІЛЬЯРДІВ

Критичне становище склалося в сільськогосподарській області, яка на 120 відсотків виконала завдання продажу хліба. На сьогодні держава заборгувала 170,5 мільярда карбованців сільськогосподарським підприємствам за задані молочно, м'ясо, зерно. Не маючи коштів на рахунок, мільярдери без чести зароблених мільярдів не можуть купити паліть, а тому осінні польові роботи забуксували. Техніка, навіть і в погодні дні, простово.

У деяких колгоспах це не почали копати картоплю.

Чернігівська область.

Сергій ПAVЛЕНКО.

Президент України Л. КРАВЧУК:

«Кабінет міністрів, уряд сьогодні працюватимуть у надзвичайному режимі»

Перше засідання нового уряду, яке він Президент України Л. Кравчук, почалося з несподіваних. Леонід Макарович запропонував новий порядок висвітлення таких засідань через проведення у перервах коротких прес-конференцій. Уряд збирається для серйозної роботи, а не самореклами під променями телевізійних світлячків, зауважив він.

У першу ж перерву Президент України зустрівся з журналістами. На запитання кореспондента Українського телебачення, чи має новий уряд чітку програму економічного розвитку, Леонід Макарович сказав:

— Така програма у нас є, яка розрахована на значний термін. Її частково оголосив Верховна Рада після доповіді уряду, а саме наслідки нашої роботи зберігається. Економічний і політичний курс держави визначений Верховною Радою. Звичайно, ця програма буде доповнена, до неї будуть внесені певні корективи — це я зрозуміло. Але курс на реформи, курс на ринкові перетворення зберігається і буде посилюватися.

Зараз треба навести елементарний порядок у державі. Скажімо, ми знаємо, що оборот тівової економіки наблизився до легального нашого обороту. Сьогодні важко збагнути, скільки виручки здається в день державі, де ті гроші, що йдуть від населення. Ми переігрили 44 заводи — не сплачують мільярди суми податків. Я до чого веду — держава має навести порядок і дисципліну, передусім на своїх державних підприємствах. Треба навести порядок у торговлі, в усьому тому, що пов'язано з енергопостачанням.

Я сьогодні ставив запитання: хто конкретно у нас продає бензин, дизельне паливо. І на це не важко знайти відповідь. Тому я кажу, програма програмою, а елементарний порядок і дисципліна мають бути в державі, — це сьогоднішня наша робота.

Кабінет міністрів, уряд сьогодні працюватимуть у режимі надзвичайному — не в розумінні якихось надзвичайних повноважень, а в режимі надзвичайної відповідальності за рішення, які ми приймаємо. І за виконання безпосереднього комплексу проблем, що мають бути розв'язані.

Кореспондент Українського радіо, що раз попросив уточнити: який уряд продовжує лінію команд. Як Л. Кучми чи в нього є якісь особливі підходи?

— Я хочу, — сказав Президент, — щоб тут була ясність. Уряд якогось особливого свого курсу не розроблює. Уряд за Конституцією виконує ті розпорядки внутрішньої і зовнішньої політики, які здійснює Верховна Рада. Законодавчий орган України визначає. Інша справа, що бракує якихось механізмів, нормативних актів, законів.

Ми маємо діяти рішуче: проводити приватизацію, демонополізацію, наводити порядок у фінансово-кредитній системі чи в системі цін. Бо не можна проводити реформи, не проводячи приватизації, не можна говорити про стабільність, не включивши в оборот землю, основні фонди. Чи можемо ми чекати чогось доброго, коли осями заправочних станцій користуватися невідомо хто і ціна там сягає космосу. Це виключок! Підприємства нібито державні, а ціни переходять уже через три світові.

Кореспондент Українського запитав, чи Президент очолюватиме цей уряд аж до наступних виборів чи вестиме пошук інших кандидатів.

— Я не очолюю уряд, — відповів Леонід Макарович. — Я безпосередньо взяв на себе керівництво урядом. Є виключок! Обов'язки Прем'єр-міністра і він безпосередньо займається організацією роботи уряду. Ми сьогодні домовилися таким чином: прийняти положення, згідно якого буде чітко визначено, які засідання проводить Президент, які документи підписує Президент, які відповідальності за прийняті економічні, політичні, міжнародні, надвірні питання, що виносяться на розширені засідання Кабінету, які сьогодні, наприклад, а що обговорюватиметься й прийматиметься на рівні Президії. Все це буде чітко розписано.

Запитання кореспондента «Голосу України»:

— Леоніде Макаровичу! Ставить те, що мало статися: ви взяли на себе всю повноту виконавчої влади. Люди хочуть, щоб ця влада була сильною, рішучою й мобільною. Як Ви розбудовуватимете цю владу? Яка модель владних структур ба-

чисте Вам найдоцільнішою в нинішніх умовах?

— По-перше, — сказав Президент, — ту структуру влади, яка є сьогодні, ми до прийняття нової Конституції змінювати не будемо. Мова йде про концентрацію влади і підпорядкування. Зараз, коли Президент взяв на себе безпосереднє керівництво Кабінетом, зникла ситуація, яка була на місяць: кому підпорядковуватися представник Президента — Президенту чи уряду. Вже її немає. Безпосередньо представник Президента підпорядковується Кабінету міністрів, тому що Президент здійснює керівництво Кабінетом міністрів. Це дуже важливий момент.

Зникли й ті елементи, коли було так: у Кабінеті щось робиться, а в адміністрації Президента переробляється або уточнюється. Я сьогодні сказав, що всі проекти і розпорядження Президента і його указів обговорюватимуться в Кабінеті міністрів. Жодного документа без підпису виконавця обов'язково Прем'єр-міністра і тих, котрі його готували, не буде підписано.

Так само ми об'єднуємо зараз і апарати. Ось у нас уже адина прес-служба, буде єдине управління справами, зникнуть усі дублюючі органи. Залишаться і адміністрації Президента тільки те, що сутю належить до президентських функцій — питання протоколу, громадянства, помилування, нагород та інші.

Отже, ми цим актом знімаємо роздвоєння влади — і на місяць, і в центрі.

Але якщо говорити про якийсь докорінний змін, то вони можуть бути тільки після виборів, після прийняття нової Конституції. Як визначити народ, держава — чи то обираються владні органи — а єто на тому, щоб, скажімо, обирався глава виконавчої влади, який буде представляти ці органи, на яких будуть будуватися професійні чи такі, як зараз: яка буде система відповідальності, структура влади; який буде устрій нашої держави — все це комплекс тих проблем, які сьогодні ми не можемо розв'язувати, не прийнявши нової Конституції. Тому ми зараз об'єднали тільки те, щоб максимально використати наявний ресурс, який сформований, зняти суперечність і в центрі, і на місцях.

Записав Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

ЗУСТРІЧ З ВЕТЕРАНАМИ

Перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець зустрівся 30 вересня з групою ветеранів війни — керівниками Київської міської та ряду обласних організацій «Останній воєнний призов» на їх прохання.

Представники ветеранської громадськості висловили заклопотаність з приводу прийняття Верховною Радою Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Вони поставили також питання про визнання в законодавчому порядку учасниками бойових дій осіб, які були мобілізовані до Збройних Сил колишнього СРСР під час військових призовів 1941—1945 років, не досягнувши на день призову повноліття, висловили ряд інших зауважень у зв'язку з

розглядом цього питання у Верховній Раді.

В. В. Дурдинець запевнив учасників зустрічі, що їх пропозиції будуть уважно розглянуті і доведені до народних депутатів України. Він підкреслив, що Верховна Рада вважає питання про статус ветеранів війни надзвичайно важливим і має намір повернутися до розгляду законопроекту на найближчих пленарних засіданнях. Верховна Рада разом з Президентом і урядом для посилення соціальної захисту ветеранів робитиме максимум того, що можливе за нинішньої складної економічної ситуації.

Відбулася щира розмова про стан справ у країні, про становище людей старшого віку та можливі кроки держави до поліпшення їх життя. (Українформ).

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Відомо, якою актуальною для України є проблема енергозбереження. Менше половини потреб у паливі покривається за рахунок національних ресурсів, а питомі витрати енергії на одиницю національного доходу вдвоє перевищують європейський рівень. За даними Мінерного, в промисловості України щорічно непродуктивно витрачається близько 3 мільярдів кіловат-годин електричної і 6 мільярдів гіга-калорій теплової енергії. Ускладнюють обстановку не ефективна структура народного господарства, затриманість економіки, застарілість техніки і технології, відсутність прогресивного нормування витрат енергії.

Ці та інші факти депутати наводили на засіданні Комісії з питань розвитку газоснабження та проєкту відоминих законодавчих актів на розгляд восьмої сесії.

Над проєктом нової Конституції України, зокрема, з питання, що стосується жінок, сім'ї, дітей, триває робота в Комісії у справах жінок, охорона сім'ї, материнства і дитинства. Тут опрацьовується також законопроект про внесення змін доповнень до Кодексу законів України про право.

Проект нового Основного Закону розглядають і в Комісії з питань народної освіти і науки. Конкретні пропозиції депутати мають висловити під час обговорення цього питання на пленарних засіданнях Верховної Ради. Крім того, комісія завершила опрацювання змін і доповнень до Закону про освіту.

Прес-центр Верховної Ради України.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про реорганізацію управління фінансово-господарською діяльністю Адміністрації Президента України і апарату Кабінету міністрів України

З метою усунення дублювання у фінансово-господарській діяльності Адміністрації Президента України і апарату Кабінету міністрів України, відповідно до указу Президента України від 27 вересня 1993 року № 383 «Про керівництво Кабінетом міністрів України» постановляю:

1. Ліквідувати Управління справами Адміністрації Президента України.
2. Покласти на міністра Кабінету міністрів України координацію роботи організації і підприємств, що забезпечують діяльність Адміністрації Президента України та апарату Кабінету міністрів України.

4. Встановити, що правонаступником усіх прав і обов'язків ліквідованого Управління справами є Адміністрація Президента України.

5. Секретареві Адміністрації Президента України виконувати відповідно до законодавства України питання, пов'язані з ліквідацією Управління справами Адміністрації Президента України.

Президент України
Л. КРАВЧУК.
м. Київ,
29 вересня 1993 року.

«САРКОФАГ»: ПОПЕРЕДУ ТЕНДЕР

30 вересня Президент України Л. Кравчук зустрівся з представниками організацій-переможців міжнародного конкурсу на краще розв'язання проблеми зруйнованого енергоблока Чорнобильської АЕС, який закінчився у червні.

Він зазначив, що головним результатом конкурсу стала розробка чіткої концепції подальших робіт на «саркофазі». Проте, на думку Президента, йдеться не лише про усунення загрози від четвертого блока, а про долю всієї атомної енергетики. Ажте технології, що їх використовуватимуть для знешкідження рештків четвертого блока, то технології по-

чатку XXI століття — часу закінчення роботи багатьох АЕС світу.

Л. Кравчук привітав намір шесті переможців конкурсу об'єднатися для подальшої роботи у консорціумі. Він також повідомив, що український уряд для визначення розробки техніко-економічного обґрунтування концепції «Україна» збирається провести міжнародний

тендер. А щоб уможливити фінансування робіт на «саркофазі» доцільно було б створити цільовий міжнародний екологічний фонд.

Президент України з повагою поставився до бажання фірм негайно стати до праці та обов'язкових вимог можливих фінансистів. Він висловив сподівання на гнучкість у їхніх відносинах і пообіцяв усіляку підтримку з боку України.

Олексій ВРЕУС.

ЗГАДАЙТЕ СВОЇ ДЕКРЕТИ, КОЛЕГО

Учораши флагами державотворення, а заодно і ідеологів національної зовнішньоекономічної політики, пан В. Пинзенник — экс-віце-прем'єр-міністр та колишній його заступник пан В. Терехін сьогодні щедро, з завітанням, гідним далеко більш достойного застосування, роздають інтерв'ю засобам масової інформації. Інтерв'ю на аразок «Та я, та ми!». Захочете — колесом з Бєліного Воєза познімаємо! Є таке сузір'я на небі.

Не познімавши, однак, тепер чуваються, шукаючи винного. Сьогодні частина знівчана і критики летить зокрема, в бік МЗЕЗ та І. Герца, в мій. З приводу негативної, за їхню оцінку, діяльності цього міністерства. Герц, мовляв, чинить опір децентралізації зовнішньоекономічної діяльності, «его ведомство иногда отказывается выдать беспорочные законные лицензии и в то же время выдает, например, лицензии на экспорт стратегического сырья... Сегодня остается одна причина в существовании квот и лицензий — возможность получать взятки, других причин нет». (71). Тижневик «Бизнес», № 35, 1993р.).

А ось у числі 32 газети «Пост-Пусту»: «3 квітня 1993 року команда Пинзенника боролася за скасування експортних податків, квот та ліцензій. Міністр зовнішньоекономічних зв'язків Іван Герц був категорично проти, він казав: «Як це так, як це держава може випустити з рук регулювання зовнішньоекономічної діяльності», що можна зрозуміти так: як це чиновники МЗЕЗ можуть випустити з рук такий ласий шматок, як монополія у зовнішній торгівлі. Леонід Кучма взагалі заявив, що децентралізація керівництва зовнішньою торгівлею — це нонсенс». І далі: «...дешеві долари розподіляються адміністративно і надзвичайно вигідно для того, хто сидить на розподіллі. Таким чином регламентується імпорту: яновник, а не реальна ситу-

ація на ринку, що треба ввозити в Україну, а без чого вона обійдеться».

А скільки таких «перлин» ледь не шолом зупинити в сфері? Важко підрахувати, ще важче прочитувати.

Проте, на відміну від пана Пинзенника не збираючись сьогодні давати оцінку його діяльності на посту віце-прем'єра. Нехай допоможуть шановному українському загалу дати цю оцінку факти, а також здоровий глузд.

Перш за все: з чому Віктор Михайлович і «його команда» почали боротися за діло правде лише з кінця минулого року, а не з листопада — грудня минулого? Тобто, відтоді, як вони, отримавши від Берковичів Радні надзвичайні повноваження, творили законодавчі акти, що вимагали від держави виконання? Чому той період сьогодні поза їхню увагу?

А тому, що протягом тих перших вісімнадцяти місяців діяльності в новому Кабінеті міністрів переорієнтовані інші добродії пинзени, як я вже писав, одні за одними не до кінця проголошені, а часом взагалі позбавлені логіки декрети з питань регулювання ЗЕД повністю нехтуючи при цьому думку фракції як МЗЕЗ, так і інших міністерств. Це стосується, зокрема, Декрету (одного з перших, авторами якого були саме вони) про оподаткування бартерних (товарообмінних) операцій в галузі зовнішньоекономічної діяльності від 9 грудня 1992 року. Декрет, по суті, заблюмав нормальний товарообмін між суб'єктами підприємницької діяльності в рамках повноважень СРСР, позбавив багате підприємство акції потрібних сировини й матеріалів, які у зв'язку з виходом України з рубльової зони та відсутності системи розрахунків могла бути отримати тільки шляхом товарообміну. Сильний втрачено від цього у зв'язку з припиненням багатого виробництва, пан Пинзенник, звичайно, сьогодні не каже.

Далі не слідши для промисловців нашої країни було таким рішенням про оподаткування усіх видів зовнішньоекономічних бартерних операцій (спочатку 20%, а потім 28%). Оподаткування, незалежно від того, що вивозиться (інсеконкретизація на зовнішньому ринку прокат чорних металів, чи поки що інсезонікуренції машини й устаткування), а що завозиться в обмін на це продукцію (бензин та дизпаливо чи безалкогольні напої та інші товари далеко не першої потреби). Цей Декрет зробив свою чорну справу, призвівши до різкого скорочення реалізації на експорт, а от-

Суперечка

ме, і випуску продукції машинобудування — саме тієї продукції, виробництва якої в рамках кооперації колишнього Союзу було й залучається у нас дуже розвинене.

А чи забули ви, Вікторе Михайловичу, таке своє дітище, як Декрет від 11 січня 1993 року «Про єдиний митний тариф України»? Невже не пам'ятаєте, як із введенням його в дію обкладала ввізним (імпорнтним) митом товари, без заванезня котрих ізонові Україна не могла обійтися? Пригадуєте — нафтопродукти, ліс, кольорові метали, целюлоза?.. Іх надходження потрібно було не оподатковувати, а захоувати, на державному рівні надавати експортерам широкі підтримки. На жаль, носе з вашого благословення, пан Пинзеннику, робилося навпаки.

Ще одним, безумовно, необхідним, але далеко не оптимальним було встановлення ввізного мита на окремі товари Декретом від 11 січня 1993 року «Про ввіз» (експортне) мито у 1993 році». Усвідомлюючи що не оптимально, автори Декрету залишили за Кабінетом міністрів право постановляти (а не декретати вкел) змінювати ставки ввізного мита. Внаслідок практичної реалізації цього права та ряду інших, вміло протягнутих через певні рішення уряду, було створено умови для звільнення окремих суб'єктів господарської діяльності від сплати податку на додану вартість та ввізного мита.

Або взяти Декрет «Про оподаткування й ліцензування експорту товарів (робіт, послуг) від 12 січня 1993 року, за яким на один і той же товар застосовували подвійне державне регулювання експорту: нетарифне (якщо товар постається в межах квоти — не оподатковується) і тарифне (якщо товар понадквотний — плати ввізні мито). Це створило умови, коли черга по додатковій квоті, на яку була дозвіл Кабінету міністрів за подання Мінекономіки, мало не переважала черга для отримання по ній ліцензії в МЗЕЗ. А квотами на експорт чорного металу було переважно очі-

мувані обсяги його виробництва (квота — 25,7 млн тонн, очікуване виробництво в 1993 році — 24,5 млн тонн). Залишковий експорт за 1992 рік — 10 млн тонн, в тому числі до країн дальнього зарубіжжя — 2,5 млн тонн і близького — 7,5 млн тонн).

Як думав пан Пинзенник, чи не в отакіх штучних перевирненнях пропонування над попиту на зовнішньому ринку однією з причин катастрофічного падіння там дії останніх місяців на декілька метрів на 15—25 відсотків? Але і в цій несприятливій ситуації колишній віце-прем'єр «кадіючі доір на адресу Герца, що «его ведомство иногда отказывается выдать беспорочные законные лицензии», забуває, що це зовсім недавно звинувачував його у зворотному: мовляв, надто багато дав ліцензій на експорт металу.

Передчасним, на мою думку, є рішення Кабінету міністрів про звільнення ввізного (експортного) мита на прокат чорних металів та завану відповідно до 25 і 15 відсотків до 3 відсотків, тоді як Міністерство України, МЗЕЗ препонувавши залишити його на рівні до 10 відсотків. Прийняте рішення вигідне на виробничим, а комерційним структурам, котрі, до речі, як показав останній аукціон, купують експортні квоти на ці види продукції за цінами, що в 30 разів перевищують стартові.

Уявіть собі, що комерційні структури з власної инициативи наміряються на ітер гроші за умови, що експорт продукції, на яку вони купили квоти, не дасть їм прибутку. Це ж безглуздо!

Звичайно, я як міністр фактивіш міністерства намагався у той чи інший спосіб впливати на формування зовнішньоекономічної політики. Але, на превеликий жаль, здебільшого наражався на глуху стіну амбіційності наших опонентів, котрі як тільки відчували, що спад експонки не зупинився і їхнього просвітного розуміння та знань, щоб домогтися зрушень на краще, не вистачає, першими кинулися тікати з корабля.

Від редакції. Цей матеріал був підготовлений до друку ще до того, коли Іван Герц був міністром зовнішніх економічних зв'язків. Проте, думавмо, читачам і сьогодні буде цікаво ознайомитися з точкою зору экс-міністра Івана Герца щодо діяльності в уряді экс-віце-прем'єр-міністра Віктора Пинзенника.

Думаю, годі. Дуже прикро звичайно. Пинзирі тим більш, що пан Пинзенник без найменшого докору совісті поливає багнюкою врешті решт не одну якусь особу, не Герца як такого, а увесь колектив апарату міністерства, де всі, виходить, хабарники, корупціонери?!

Ось лежить переді мною чітко отриманий лист пана Іошіро Морі, котрий повідомляє про свою відставку з поста міністра міністерства торгівлі, і промисловості Японії. Здається, для чого йому тепер все це, але як вслухачи, адекватно у його слова, уявімо себе в роки цієї події: «Моя робота як міністра ММТП була важкою, але разом з тим приносила досвід». Хочу скористатися з цієї можливості, щоб подякувати за вашу добру волю притомно його перебування на посаді. Стосовно Конференції міністрів економіки, промисловості та торгівлі Заходу — Сходу хочу висловити щиру вдячність за вашу активну участь у Другій конференції, проведеній Таміо у травні поточного року, яка, на мою думку, була надзвичайно успішною і впевненою, що — (тут він знову цитує) — «успішна опуская епітета на свою адресу». — А тут цей діалог приведе до конкретних результатів у завданнях, визначених конференцією для подальшого поглиблення кооперації між Заходом і Сходом у найближчому майбутньому... Дозвольте висловити щиру надію, що економічні зв'язки між вашою країною і Японією зміцняться і будуть в подальшому. І додати свої найкращі побажання успіхів у всіх ваших починаннях у прийдешніх роках».

Красиво йде зі сцени Йошіро Морі, правда?

Як бачите, Вікторе Михайловичу, японці й тут нас обсакали. Творимо щось таке, від чого мимоволі спливає на думку діалог двох співрозмовників. «Ох, учора увечері хтось же й співа!» — каже один. «Та то ми з батьком, — хвалиться другий. — Що, дуже гарно?» — «Як вовки вили». — «Та то батько сам»...

Іван Герц, народний депутат України.

Польовий стан

Другими жителями на Полтавщині називають землероби Полтавщини збирання цукрової буряки. Нинішнього року їх вирощено на 146 тисяч гектарів. Часто на перешкоді стають осіні діти, тож механізатори роблять усе можливе, щоб вчасно викопати буряки і продати державі 3 мільйони 900 тисяч тонн цукру.

На фото: Леонід Бачевський — водій акціонерного товариства «Україна», що в Карлівському районі, один із тих, хто очолює список кращих на перевезенні буряків з поля на цукрозавод.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА. Полтавська область.

3 ГЕКТАРА — ПО 350 ЦЕНТНЕРІВ

Третій сезон на полях агрофірма «Заповіт Личаківського району вирощують картоплю за голландською технологією. Цього року на 90 гектарах висаджено чотири сорти картоплі: «Пріора», «Фреско», «Лугоський», «Сенте». Днями в господарстві приступили до збирання сорту «Сенте», який торік дав по 500 центнерів з гектара. Такого врожаю на Волині ще не знали.

— За погодними умовами нинішній рік дуже важкий, — розповідає головний агроном

агрофірми Олександр Бізюк. Тим виробництві буде трохи менше. Тепер збираємо по 350 центнерів картоплі з гектара. Елітне насіння сортів «Сенте» і «Лугоський» продаватимемо господарствам області. Всім, хто бажає. Цінність цих сортів і в тому, що вони — середньораннього призначення, це дає можливість уникнути згубної дії фітофторозу і сприяє високій врожайності.

Богдан БЕРЕЖЕТА. Волинська область.

НА ПОРОЗІ ЗИМИ

Колегія обласного управління сільського господарства та продовольства Волинської області, президія агрономів, президія агрономів агропромислового комплексу та обласна рада колективних сільськогосподарських підприємств ухвалили провести в області огляд-конкурс (триватиме до першого листопада) підготовки тваринницьких приміщень до роботи в

осінньо-зимовий період 1993—1994 років. Особливі уваги надаватимуть підготовці в робочих приміщеннях, готовності котелень, опалювальних систем, створенню для тваринників належних умов праці тощо. Переможці огляд-конкурсу будуть нагороджені почесними грамотами й грошовими преміями: за перше місце — 4, за друге — 3 і за третє — 2 мільйони карбованців.

Продиктовано
в номер

Привітання васильківцям

З нагоди тисячоліття від дня заснування міста Василькова Президент України Леонід Кравчук направив привітальну телеграму його органам влади. Звертаючись до всіх васильківців, Президент висловив глибоке переконання в тому, що «відзначення цієї пам'ятної історичної дати сприятиме утвердженню почуття патріотизму, любові до рідної землі, впевненості в тому, що ми всі гуртом подолаємо негаразди на многотрудному шляху розбудови демократичної Української держави».

Киянам, схоже, буде тепло

Як повідомив на брифінгу заступник представника Президента в Києві П. Шкудун, з 30 вересня починається опалювальний сезон в місті. Звичайно, процес не можна розпочати одночасно і скрізь. В різних районах опалення починається протягом тижня. До того ж спочатку буде проведено випробування систем, а в деяких місцях — завершено ремонтні роботи (до 5-10 жовтня). Тому пріоритети надаватимуться дитячим закладам, школам, лікарням. Випуляти і мазати для опалення в місті запасено достатньо — навіть більше, ніж минулого року. Не визначена до кінця лише ситуація з газом. П. Шкудун розповів також про роботу служб, які займаються постачанням в місто води, очищенням промислових викидів, житлово-комунального господарства.

Акції протесту кримських татар

Набагато більше відбудувати, ніж звичайно, приймали в останній день вересня керівники міської та райвиконкомів Криму. Головним чином то були кримські татари. Привела їх до кабінетів побутова невлаштованість окремих татарських сімей. Акція мала і політичну мету — висловити невдоволення позицією кримського парламенту, який не прийняв доповнення до закону «Про вибори Верховної Ради Криму», де передбачалися б національні квоти представництва у Верховній Раді Криму депортованих народів. Виявом протесту проти дій влади, яка ігнорує інтереси етнічних меншин, стало блокування залізничних трас на території Сакського та Красногвардійського районів.

Спорт

Тепер — «Айнтрахт»

Суперником «Динамо» у наступному етапі розіграшу Кубка УЄФА буде клуб «Айнтрахт» (Франкфурт, ФРН), який здолав московське «Динамо».

***

Футбол. Першість України. Друга ліга. 10 тур: «Меліоратор» — «Таврія» — 2:0, «Титан» — «Чорноморськ-2» — 4:2, «Чайка» — «Піснь» — 0:0, «Войковець» — «Бажановець» — 1:0, «Дружба» — «Вагонобудівник» — 1:0, «Азовець» — «Динамо» — 0:0, «Газовик» — «Металург» — 1:0, «Галичина» — «Шахтар» — 2:0, «Дністер» — «Нафтохімік» — 1:1, «Зірка» — «Явір» — 2:0.

Лидирують «Явір», «Динамо» і «Борисфен», у яких по 14 очок. 13 очок — у «Меліоратора», 12 — у «Зірки». Матчі 11 туру відбудуться 6 жовтня.

Хоккей. Чемпіонат МХЛ. «Динамо» — «Крылья Советов» — 1:5, «Тівець» — «Сокіл» — 3:1, СКА — «Пардаутта» — 3:4, «Гілея» — «Кристал» — 2:0, «Металург» — «Трактор» — 6:5, «Торос» — 4:1, «Металург» — 4:3. Попереду «Металург» Мг. — 17 очок, у «Динамо» — 16, «Ладі» — 15, «Сокіл» посідає 8 місць з 12 очками.

Комісія Верховної Ради України з питань планування, бюджету, фінансів і цінь висловлює глибоке співчуття Голові підкомісії Корнісуну Леоніду Яковичу з приводу тяжкої втрати — смерті його матері.

ХЕЛЛОУ, ХЬЮСТОН!

Можливість скористатися з послуг міжнародного телефонного зв'язку з'явилася у кожного мешканця Луганської області. Стала до ладу і ввімкнена до національної мережі комунікацій перша в Донбаському регіоні цифрова автоматична міжнародна станція.

Ця найбільш досконала система цифрової комунікації забезпечує зв'язок діловим людям з більш як 50 країнами світу. А впроваджує її спільне українсько-американсько-голландсько-німецьке підприємство «УТЕЛ».

На відкритті станції виступили представник Президента в Луганській області Е.Хананов, генеральний директор обласного підприємства зв'язку Л.Сосок, перший заступник міністра зв'язку України Ю.Солов-

Щось новеньке

йов, генеральний директор СП «УТЕЛ» Д.ван Лохем. Вони відповіли на запитання присутніх.

Наприклад, і на таке підступне: навіщо західним бізнесменам співпрацювати з нами, початківцями? Чим будемо розплачуватися?

Відповідь була конкретна. Вкладання грошей в телекомунікації обіцяє високі прибутки.

Можна порадувати й тих, хто не збирається телефонувати за межі України. Спільне підприємство сподівається на прибутки через два роки. Гроші від цього будуть використані для розвитку і міжнародного телефонного зв'язку, і місцевих мереж. До речі, у замітці «Оттава» — По-

лтава! 18 вересня повідомлялося про введення в дію цифрової телефонної станції, спорудженням якої заклопотане у Полтаві «УТЕЛ». Потребують уточнення тарифи цього СП за міжнародний зв'язок: з Північною Америкою — 2,5 долара за хви-

лину, з Австралією — 4 долари. За послуги найвищої якості, відповідно, 5 і 7 доларів. Можливі розрахунки й у купонах.

Анатолій КОБЕЛЬНИК.
Луганська область.
Фото Івана РЕЗУТОВА
(Резюме)

Ювілей

ТВОРЕЦЬ ГЕРБА І ГРИВНИ

У Київському музеї Т.Г.Шевченка відбулася наукова конференція, присвячена 120-річчю Василя Кричевського — архітектора Тарасового меморіалу, видатного митця українського відродження, творчий спадок якого лиш у наші дні повер-

тається на Батьківщину. Учасники вченого зібрання ознайомилися з виставкою, присвяченою родині художників Кричевських, якою опікувалася, зокрема, й онука Василя Кричевського Катерина Кричевська-Росандич. Особлива заслуга Майстра

перед Вітчизною, підкреслювалося на конференції, створення у 1918 році Великого і Малаго гербів України, що стали основою сучасних державних символів.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Добра вість

ПОСАДИВ НІМЕЦЬ ЛИПУ

У досить оригінальний спосіб було закріплено підписання угоди про дружбу та співробітництво між Київським районом Сімферополя та районом Ханхуськайм, що в німецькому місті Хайделберзі. Голова райради Анатолій Фіменко та німецький гість, голова міської ради об'єднання Ханхуськайм Мартін Хорніг посадили у центрі Сімферополя дерево дружби — кримську липу.

Підписана між районами угода фактично лише закріпила на папері ті дружні стосунки, які склалися ще три роки тому, почавшись із звичайного листування кримських школярів з німецькими школярами. З того часу райони налагодили співробітництво, підприємців і просто жителів за припідомом: від сім'ї — до сім'ї. Сімферопольські

художники відкрили у Хайделберзі виставку, учні ПТУ їздили на стажування, а місцева швейна фабрика одержала перші замовлення з Німеччини. Надалі плановано тісне співробітництво районів в усіх сферах економіки, створення спільних виробництв, стажування сімферопольських робітників у Німеччині.

Юрій ТИМОШУК.
Сімферополь.

ЗАКОРДОН НАМ ДОПОМОЖЕ? АЛЕ ТІЛЬКИ ДОСВІДОМ

У Трускавці завершено 10-денні курси з місцевого самоврядування для керівників місцевих держадміністрацій мерів. Навчання було організовано Вестмінстерською фундацією за демократію, Нотінгемським університетом (Великобританія) та інститутом менеджменту «Львів» при сприянні обласної міської адміністрації. Дискусії, за словами учасників курсів, тривали і вдень і вночі, адже вивчення уроків західної демо-

Контакти

кратії збіглося з бурхливими політичними подіями в Україні і «курсами» з різних регіонів мали можливість звертати прекрасні теорії з не менш дивовижною практикою. Після цих дискусій професор Нотінгемського університету Девід Ріган заявив на прес-конференції, що він вражений інтелектом українських колег і завершив свій виступ

словами «Слава Україні». Звичайно, неможливо механічно перенести західний досвід, що формувався століттями на українській ґрунт, та окремі зерна досвіду можна було б і запозичити. Зокрема, на Заході органи самоврядування мають права податкової ініціативи і таким чином формують левову частку місцевих бюджетів. Ми ж чекатимемо на свою пайку зверху.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Коротко

КАДРИ ВИРІШУЮТЬ УСЕ

І в сфері релігії також. Тому в Рівному, у приміщенні єпархіального управління УПЦ КП, відбулися пастирські курси. Майбутні священники навчаються щодня, окрім вихідних та великих церковних свят. Через 6 місяців випускників направляють на заочне навчання до Львівської та

Львівської семінарії. Курси — якоюсь мірою — крок вимушений, адже в УПЦ дуже не вистачає священників і дяків.

Рівне.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Знак біди

ВЕСІЛЛЯ З СТІЛЯНИНОЮ

Минулого року тріс прикордонних одиниць із застав, розташованих у Глибочкому районі Чернівецької області, потай від командування на викраденні чергової автомашини виїхали на сільське весілля. Непрохачі гостей нагодували з добряче підпідплати самогоном. Але ті виявилися невдачливими — по-

чали ліпувати місцевих парубків. Та потерпілі швидко отримали й перерили в контрнатяг. Тоді один з прикордонників стрибнув у кузов автомашини, вихопив автомата і почав стріляти по весільному натовпу. Кількох людей було поранено, двох загинуло.

Нещодавно відбувся суд над зловисниками. За розвал військової дисципліни, крім того, похубили своїх посаджених Чернівецького прикордонного загону та начальних застав.

Василь БАБУХ.

Чернівці

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

НА УЛАМКАХ ВАРШАВСЬКОГО ДОГОВОРУ

Організація Варшавського Договору не те, що зішлася з політичної арени світу, а буквально стрімголов розпалася на такі скалки, що будь-який історично всевідомий маж-чарівник не зміг би знову зліпити її до купи. Зникли СРСР і НДР, розпалася Чехословаччина, на світ вийшли численні непорозуміння (а то й конфлікти) між державами — колишніми братами по зброї.

Що ж далі? Над цим, здається, вже не замислюються у столицях Центрально-Східної Європи. Вихід вбачається у вступі до НАТО, блоку, проти якого ще порівняно недавно були напелені військові потенціали цих держав.

Прагнення до членства у НАТО несли на своїх передвиборних транспарантах праві та деякі центристські партії Польщі. І від того, що на виборах перемогли ліві, загальний напрям польської політики — на Захід може лише пригальмуватися, але аж ніяк не зміниться взагалі: занадто сильні тах проамериканські настрої. Недарма і Президент, і усі прем'єр-міністри по черзі вказували на Схід як на джерело потенційної небезпеки для Польщі.

Укотре крапку над «!» оставив цими днями і прем'єр-міністр Словаччини В.Меч'яр: «Наша мета і програма — стати складовою частиною НАТО, організації, що нині є єдиною обороною структурою в Європі, яка діє ефективно... Словачка армія має вступити до НАТО як партнер, здатний виконувати складні завдання цього військового союзу». Отже, поки дехто, зокрема і в Києві, тішиться надією на створення військово-політичного угруповання, яке стало б буфером між Заходом і Росією, владні структури одного з наших найближчих сусідів дотримуються діаметрально протилежної точки зору.

Характеризуючи ситуацію, якою її бачать з Братислави, міністр закордонних справ Словаччини Й.Моравчик прямо заявляв: «Дискусії про те, куди націлена Словаччина — на Схід чи на Захід, вважаю за абсолютно непродуктивні, оскільки орієнтацію на Схід за наших умов не можна брати до уваги».

Дещо обережніше ставиться до проблеми офіційна Прага. Чехія теж не раз заявляла про свою прихильність до НАТО, але, згідно з заявами керівників цієї держави, там не чекують, що Чехію приймуть до НАТО «одного чудового дня». Більше того, на думку міністра закордонних справ Чехії Й.Желенки, членство у НАТО — це винятково серйозні обов'язки. У кінцевому підсумку вони означають, що за певних обставин громадяни однієї держави зі зброєю в руках битимуться, а може й вмиратимуть, за

РЕАЛІЇ

інтереси громадян іншої держави. Члени блоку мають також враховувати, що союзницькі обов'язки можуть втягнути ту чи іншу країну у конфлікт, в якому вона не хотіла б брати участь».

Зайдси — висновок: всі сторони, які домовляються про членство у НАТО, мають усвідомлювати спільні або схожість власних інтересів і цінностей. Тому слід говорити не про вступ до НАТО, а про процес, який зрештою зробить Чехію членом Північноатлантичного блоку.

А тим часом військові не дрімать. Вони заявляють, що усі члени «Вишеградської групи» — Чехія, Словаччина, Угорщина й Польща — повинні «підняти» системи озброєння цих держав до аналогів у країнах НАТО. Зокрема, така точка зору взяла гору на нещодавній краківській нараді представників вищого командування цих країн.

Звичайно, є низка технічних причин, які спонукали керівників до такої заяви. Справді, на озброєнні «Вишеградської групи» є техніка з тавром «Зроблено в СРСР». Розпад Союзу призвів до того, що в арміях цих країн бракує запчастин, кваліфікованих фахівців з обслуговування обладнання тощо. Але ж, з іншого боку, і російські, і українські, і

казахстанські зброї-постачальники під землю не провалилися, а суверенні держави — члени СНД мають власні армії, які могли б допомогти колишнім братам по зброї спеціалістами. Отже, річ не тільки в об'єктивних технічних труднощах. Йдеться про високу політику.

Військові поспішають. Приміром, Польща вже заявила, що найближчим часом замінить деякі засоби та системи управління, які несумісні з аналогами, в арміях країн — членів НАТО.

Цікава деталь: оскільки усі посткомуністичні країни Європи в тяжкому економічному стані, то на які гроші закуповувати натовську техніку? За цих умов деякі члени «Вишеградської групи» прагнуть інтегрувати у НАТО власну збройову промисловість. У цьому зв'язку характерна недавня заява В.Меч'яра: «Ми не розуміємо, навіщо треба наладжувати нове військоове виробництво у Чеській Республіці, тоді як у Словаччині воно вже існує на високому технічному рівні і може бути розгорнене за один-два тижні. Тому ми запропонували НАТО виробити площі, які масою».

От тільки чи захоче НАТО, де конкуренція на ринку озброєння часом нагадує справжній битви, пускати на нього ще й своїх колишніх ворогів?

Володимир САВІЮВ.

Більшовицькі вечори

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Вартові порядки змогли діяти за такої ситуації з трудом — і сотні машин агромайдів протягом кількох хвилин з обох боків Тверської. А наступного дня радіо повідомило, що невідомі «асесини» намагалися організувати терористичні акції в школах. З багатьох навчальних закладів евакуювали дітей, 60 невідомі співробітники по закладені в будинках вибухової пристрої. В результаті з'ясувалося — просто провокація.

У самому ж «Білому домі» людей ледади майже. Секретар Хасбулатова Костянтин Злобін, одягнений в теплу «яскраву», раз по раз дає брифінг журналістам з «БД». Увесь час говорить одне й те ж: ось почне Близький штурм — тоді всімось світові стане зрозуміло, хто є хто. Але штурму немає й досі.

Лише той факт, що Президент намагався розв'язати проблеми методом «Ребета, давайте жити дружно!». Про це свідчить постановлений урядом Москви захисником «політудемократії» новий ультиматум, за яким звільнити будинок наказано в понеділок, 4 жовтня. Як відомо, до цього терміну наступав 29 вересня о 10 ранку.

«Розрядка» після «холодної війни»?

Після нагнітання напруженості в Москві за останні дні домовленість між урядом та колишньою ВР РФ, що її було досягнуто в ніч з 30 вересня на 1 жовтня, може бути розцінена як певний сенсаций. Виходить, що Рудковський пообіцяв зібрати й скласти стовпи, а Близький «вмішувач» світло в «Білому домі». Повне зняття блокади очікують після вивезення з «Білого дому» «неплатіть зброї». Вчора вранці перед журналістами виступив керівник адміністрації Президента С.Філатов, який висловив надію, що нічого угода «дасть змогу покласти крапку простоям властей і знати напруженість в Москві». Філатов, уперше за останні дні, перебачив можливість переговорів між Близьким і розпущеною ним ВР РФ.

Але й тут не все так просто. Керівник «Білого дому» Геннадій Яворський, вплив якого на Близького зовсім не зменшився, на своїй прес-конференції підкреслює: коли Борис Миколайович каже, що штурму «Білого дому» не буде, він має на увазі мирних громадян, що там перебувають, а не людей зі зброєю, котрі вже порушили закон. І ще про один цікавий факт повідомив Яворський. У його рідній Свердловській області мада Рада і об'єдрані виступили проти указів Близького, а 70 відсотків населення підтримали. Є і постове запитання, акцентувавши увагу Геннадія Едвардовича, кого ж представляють ці самі «представницькі органи влади»?

У цих репліках Яворський явно прозирає натаки, що розгном самій Верховній Раді справа може не обмежитися, і місцеві Ради, якщо вони спробують торпедувати підготовку до виборів, чекатиме така ж доля.

Але повернімося до суті домовленості між «Білим домом» і урядом РФ. Немає сумніву, що на їхню поему вилупили звернення Патріарха Алексія II, нарада представників місцевої влади, пасивне гальмування виконання указу Близького на місцях. А крім того, тактика більшовиків, спрямована на дестабілізацію функціонування міста. Але й це один дуже вагомих аргумент послаблення блокади «БД»: всім, включаючи Рудковського й Хасбулатова, стало ясно, що тисячі народу не побіжать визволитися з біди «своїх» лідерів, представників молодого російської демократії. Жорсткі дії влади, використання ЗМІ для розгону більшовицьких тусовок у центрі Москви призвели до різкого зменшення кількості учасників акцій непокорі. А арешт лідера «Союзу офіцерів СРСР» Терехова і порушення проти нього кримінальної справи за статтею, що може обернутися десятирічним ув'язненням, атамували запал тих, що розраховували на «бергівний» бльєф Близького. Вибуху масового невдоволення, на котрі розраховували Хасбулатов і Рудковський, не сталося, а отже, у реальній російській владі з'явилася можливість діяти більш планомірно.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

P.S. Коли вертася номер, у редакцію надійшла звістка: парламентарії розпущеної ВР РФ відкинули досягнуті угоди компроміси.

Західних туристів не дуже налякаєш

Ще тижню тому курдські сепаратисти тримали як заложників 6 західних туристів та одного новозеландця. Лідери Робітничої партії Курдистану заявили, що звільнять їх, якщо натовські союзники Туреччини припинять військову допомогу турецькій армії, яка проводить винищувальні операції проти курдських загонів. Поки що не надійшло повідомлення про звільнення туристів-бідолах.

Цікаво, як викрадення мандрівників з Європи, вибухи в курортних місцях, підпалювання готелів впливають на туристичний сезон в Туреччині? «Запалювані на цей рік 4,5 мільярда доларів від туризму ми втратимо», — сказав кореспондентів — агенції Франс Прес заступник міністра туризму Кюреаль Гюймен. — Та коли б не терористичні акції, цей показник можна було б без особливих зусиль перевищити».

Проблеми

За сім місяців цього року іноземних туристів у Туреччині було на 23 відсотки більше, ніж у відповідному періоді торік. Хоча після вибухів в місті Анталія на березі Середземного моря й довелося скасувати 90 тисяч заявок. Місцеві туристичні фірми вважають, що хоча відвідатки цей район було влітку менше, ніж торік, тобто 1,7 мільйона чоловіків. Очікувалося, що на відпочинок до

Туреччини приїде два мільйони німців, але, напевне, чимало з них відмовилися від цього. У червні цю країну відвідали 300 тисяч французів, стільки ж, власне, що й торік, але в липні, після серії терористичних акцій, їх значно поменшало. В Англії та Швеції попросили своїх громадян не відвідувати південно-східні райони Туреччини, де найчастіше вибухи викрадення туристів.

Словом, курдські сепаратисти все-таки завдали певного удару туристичному бізнесові в країні. Та й попри це Туреччина — за словами Кюреаль Гюймена — єдина держава в Європі, якій за сім місяців вдалося збільшити свої доходи від туризму. Певно так воно і є, бо ті західні туристи, які ще відважувалися туди відпочивати в Югославії, зараз обминають її десятою дорогою.

Спартак ТОЛОКА.

Диваки

Бажаючи потрапити до відомої Книги рекордів Гіннеса спонукає людей до незвичайних дій. Майже сто чоловік протягом двох днів займалися плевачинням... канату. Результатом такої спільної творчості став ось такий витвір довжиною 129,74 метра. Слід

зауважити, що автори мотузкового «дня» не знають, де його можна використовувати й чи не доведеться його взагалі розпелести.

Фото Кейстон — ІТАР-ТАРС.

Киргизстанський калейдоскоп

Наближається паспортизація

Уряд Киргизстану завершив розробку паспорта нового зразка. Відтепер громадяни Киргизстану не треба буде обслуговувати фотографії при досвідченні певного віку. Киргизстанський паспорт оновлюватиметься кожні 10 років і слугуватиме службовим та закордонним документом водночас, що дає право на вїзд до інших країн. Правда, поки що не ясно, коли киргизстанці почнуть одержувати ці документи. Відомо лише, що перші 50 тисяч паспортів буде відруковано в одній з дружок країн. В якій? Це поки що таємниця.

Тільки холери й не вистачало

Рішенням республіканської протиепідеміологічної комісії тимчасово припинено всі воїж жителів Киргизстану до Індії, Пакистану, Афганістану. Зробили жорсткішим контроль за овочами та фруктами, що їх завозять в республіку. Поряд з митними постами стали діяти санітарно-контрольні пункти.

Усе це не випадково: в Азії луотує холера. Спалахи хвороби зафіксовано й на території сусідніх держав Середньозазського регіону — Казахстану, Таджикистану, Туркменістану, а останніми днями — і в районі самого Киргизстану, включаючи Бішкек. У ці дні формують спеціальні комісії з представників районних, міських адміністрацій, відділів внутрішніх справ, місцевих меддепартацій. Їм надано право конфіскувати продукцію харчування, виготовлену в домашніх умовах приватними особами без відповідного дозволу і здавати конфісковане, після перевірки, на корм худобі. Так в основному, й боротимуться з холерою в республіці. Алдже надії на медицину вкрай малі. В зв'язку з відсутністю валютних коштів у Киргизстані практично не лишилися лікувальних препаратів для боротьби з холерою.

Сатен ДЕНСЕНКО.

НА СТОЛІ ЧИ В КОРИТІ

Років десять тому я запропонував керівництву редакції тему: чому селяни згодні годувати худобу і птиці печений хліб. «Це ж безглуздо, — обурювався свій майбутній фейлтон, — зібрати зерно, завезти його на елеватор, потім змолоти, спекти хліб, доставити його у магазин, знову завезти у село і вкинути свиняці у корито...»

На мене подивилися довгим співчутливим поглядом.

— У нашій країні, — сказала мені по-батьківському м'яко, — найдешевший у світі хліб. Найдешевший? Це — одне з найбільших завоювань соціалістичного ладу, а ви...

Щодо «завоювання» — я зрозумів, а ось чому «завоювання» у кориті — ні. І до цього часу загинути не можу. Думав: ну, слава Богу, скінчилася епоха «розвинутого» — буде якийсь толк. Дарма! Приїдеш у село до родичів — у великій місці намочений хлібець. Курям, свиням... Як колись, так і тепер. «Так ціна ж яка!» — дивуюся. «А що робити, — сестра у відповідь. — Чимось годувати треба...»

Генеральний директор об'єднання хлібопекарної промисловості Леонід Васильчук дав інформацію: це торік у Рівному на добу випікали

Соціальний зріз: думка власкоро

100-110 тонн хлібо-булочних виробів, нині — 60-65 тонн. Стільки замовляє торгівля. Черг у магазинах немає.

Вже чути гнівні вигукі: «Та за таких божевільних цін ми незабаром хліба зовсім не їстимемо!» «Хліба ж можна зупинитися над людьми?!» Зупинитися, звичайно, не можна. Але давайте спробуємо розмовляти і думати спокійно, без зайвих емоцій. Поки що, Богу дякувати, хлібець святий їдять усі і, впевнений, будуть їсти й надалі. А ось у дворі не грають хлібом у футбол. І, йдучи до магазину, людина зважає, скільки їй взяти — буханець, половину чи червинуку. І споживатиме хлібець так, як цивілізовані люди споживають. А то, бувало, висковчували за межі «отчизни», смілялися з чехів чи німців: дикуни, мовляв, хліба майже не їдять. Дикуни, це правда, але не вони.

За сучасної економічної ситуації (стара «комуналка» розвалена, а нову квартиру пощого почали будувати) годі шукати особливих життєвих гараздів, але наша розмова —

не «вагаля», а конкретно про хліб. Про наш насущний, якого так не вистачає людям, що живуть не серед гарячих пісків чи у непрохідних джунглях, а на благодатній родючій землі. Ось він, «здобуток», соціалістичного ладу! Точніше — безладдя, бо який може бути лад в антинародній системі?

Очищуючи тіло своє від болячок, породжених комуністично-більшовицькою системою, український народ ще довго стогатиме і гніватиметься бозна на кого, як нерозумне хворе дитя на лікаря. І ще немало, поки інсультити будуть склигати різні прочеркові рептилії: «Від народу забирають голову — хліб!», «За межею бідності» і т. д. Так, як свого часу «берегли» хліб. Пригадайте? Зайдемо до ідальни, а там плакати докіль — «Хліба к обеду в мєру бері...», «Хліб — всему голова...». Те ж саме у магазинах... Пісні замовляли, цілі романи... В результаті до сити непогано жилося армії «добачів». А тим часом хліб поїдали свині. І нгоами підкадили, кому не ліньки. А з-за океану пливли мільйони тонн золотих зерен...

У благополющих Сполучених Штатах, між іншим, паліяниця може коштувати до п'яти доларів, що означає 20 тисяч наших карбованців. Дешево? Звичайно, американці не стільки одержують, скільки ми, а все ж — показово. Догнати Америку ми зараз не збираємося. Але як що хочемо стати цивілізованою країною, то найперше маємо перестати годувати свиней хлібом. А чим? Тим, чим люди. Тоді нам багато що відкритися.

Сергій Мельничук.

Рівне.

Фото Валерія ІНЮТИНА.

«Таврійські ігри»: народжується традиція

Хто може відповісти, як народжуються традиції? Збіг яких обставин, ідей і думок породжує що щорічну заповзятість, з якою люди беруться за певну справу? Схоже, цього року ми стали свідками саме процесу «народження» традиції. І сталося це наприкінці серпня у багатому й так традиційно й революційно славою містечку Каховці. Переливши жагу непокори ще часів громадянської у сучасний рок-н-рольний драйв, це місто вже давно стало південно українською меккою музичних турманів.

А поднавши докупити і всі інші музи, організатори спробували на грандіозний фестиваль «Таврійські ігри-93». Цього року в його підготовці брала активну участь і київська дирекція Міжнародних фестивалів (ІФМ) на чолі з Сергієм Галузіним. Маючи значний досвід у влаштуванні музичних виставок (ще свіжі в пам'яті проведені нещодавно Дні білоруської культури в Україні і фестиваль «Музиканти проти наркоманії та алкоголізму»), вона залучила співпрацю всієї країни професійної структури і служби вітчизняного шоу-бізнесу. І попри певний скепсис щодо існування такого, нашу жвавість і неперорітку фінансової системи і все те, що ми звично називаємо «об'єктивними труднощами», свято відбулося. Причому на рівні, за який не сором перед нашими іменитими гостями. А таких було доволі: «Аліса», «Наутилус Помпіліус», «Агата Крісті» з Росії, «Юкрейніан» з Великої Британії, «Мінагон» з Німеччини, Аріна та «Вето-банк» з Литви, майже французька, київська група «ВВ», «Магніт-Ф» творчого об'єднання «Маски», Кабаре-дует «Академія», а ще Роман Копов, Юрій Лоза, Таїсія Повалій... Навіть важко всіх перелічити.

І все це триденне святкове дійство розгоралося прямо

біля пристані Каховського водосховища де зусиллями майстрів Івано-Франківської фірми «Зінтеко» було споруджено гігантську сцену, оснащено новітньою світло- та звуко-технічною апаратурою європейського рівня. Яксравним букетом вогнених троянд розквітало темне південне небо завдяки колишній Всесоюзній творчій майстерні піротехнічних ефектів з Харкова. Неповторний шарм і витонченість додали святку два курси краси — «Королева Таврії» та «Дніпровська красуня», що відбулися в місцевому Палаці культури, молоді і спорту.

Судачи з кількості глядачів на численних заходах фестивалю, — це було свято справді всього українського Півдня, всієї нашої Таврії. А за задумами організаторів воно, можливо, перетвориться і в подію загальнонаціональну. Вже створюється «Таврійський клуб», який діятиме цілорічно, напрацьовуючи варіанти організації та добора учасників. За підсумками такого добору, напевне, відбуватимуться і церемонії нагородження, подібні до вручення американських «Греммі». Створення такої авторитетної музичної інституції давно назріла проблема нашої співутої країни.

А Каховка вже сьогодні готується до майбутнього фестивалю. За словами мера міста Анатолія Корсуна, майбутні заходи свята відбуватимуться у новому зеленому амфітеатрі просто неба на набережній святого Славутича. Готуються і нові, небачені сюрпризи, серед яких, мабуть, і внесення сцени фестивалю прямо на дніпровські хвилі.

Одне слово, такі свята — це не тільки веселощі і розваги. Це копійка праці сотень, або й тисяч людей з розбудови індустрії розваг, надання нашої країні європейського цивілізованого обличчя.

Андрій ЛАДКО.

Правосвідомість молоді: яка вона нині?

Соціологія

Категорією «правосвідомість» охоплюється майже вся система знань, почуттів, уявлень людини та окремих соціальних груп про нове право, законодавчі акти, практичну реалізацію правових норм тощо. Маючи на меті з'ясувати, як формується правосвідомість у молоді нашої держави, вчені Інституту держави і права АН України опитали за допомогою анкет понад тисячу студентів вузів і технікумів, учнів загальноосвітніх шкіл у Києві, Харкові, Ужгороді, Чернівцях і Дошецьку. Врештеш усього широке коло соціальних, економічних, політичних проблем, тісно пов'язаних зі станом законодавства та правовою культурою, до анкети увійшли найзобов'язаніші питання, котрі, на нашу думку, вимагають невідкладного роз'яснення. Це — обізнаність молоді з новими законодавчими актами, а також питання, спрямовані на виявлення оціночних суджень, думок, переконань щодо нинішньої політико-правової явищ в Україні.

Першим було досить просте запитання: «Чи ознайомлені ви зі змістом Акта проголошення незалежності України?» Та, незважаючи на проведення референдуму, вивчення Акта в навчальних закладах, широку публікацію документа, понад 40 відсотків відповіли негативно.

Майже 26 відсотків респондентів вважають, що в незалежній Україні

проблем боротьби зі злочинністю та захисту прав людини належно не розв'язують. А 36 відсотків взагалі не змогли відповісти на це запитання.

Водночас майже всі опитані надають великого значення ролі законів у нормалізації життя людини та суспільства в цілому, бо «закони захищають інтереси і права людини», вважають 56 відсотків респондентів.

Найчастіше вірним ставленням до закону, до його виконання опитані називали батьків і родичів (74 відсотки), друзів (23). Далі наводили дідів та позичок сусідів, педагогів, працівників правоохоронних органів і депутатів.

Близько 60 відсотків респондентів песимістично настроєні щодо скорочення кількості правопорушень у найближчі п'ять років. Чимало з опитаних непевні щодо правомірності поведінки у майбутньому.

Причин низької правової культури громадян, на думку респондентів, досить багато. Як найбільш характерні вони назвали: недосконалість законів (39 відсотків), погане правове виховання молоді (36), незнання законів — (20 відсотків). Для того, щоб повага до закону стала нормою життя кожної людини, опитані вважають, що перш за все слід нагодувати народ (25 відсотків), підвищити загальний рівень культури (30), «головне — моральні якості людини» (17), «суворіше карати право-

порушників» (28) та інші. Цікаво, що серед опитаних майже не було таких, котрі не замислювалися б над цим питанням раніше (на запитання можна було дати кілька відповідей).

Дещо несподівані відповіді на два наступні запитання. Так, понад 80 відсотків опитаних дотримуються думки, що пропаганда насильства у кінобюветах, демонстрація фільмів жаків не впливає на збільшення правопорушень. Сподіваємося, що ці респонденти орієнтовані на власні порядки переконання і зразки правомірної поведінки в майбутньому. Разом з тим, майже 62 відсотки опитаних схвалюють розповсюдження друківаної продукції, відео- та кінофільмів еротичного змісту і лише 15 — засуджують це явище.

Думки опитаних поділялися щодо особистого зброї. «За сучасних умов такий захід вимушений і необхідний», — вважають 57 відсотків респондентів. А інші 25 переконані, що «це небезпечно для тих, хто поряд».

Наведені дані можуть свідчити про поширення серед молоді не лише внутрішньої тривоги за власну безпеку, а й недовіру до правових заходів захисту

людини, що спонукає громадян самозахищатися, тобто діяти на власний розсуд. Водночас опитані неабияк зацікавлені вивчати нові законодавчі акти, насперпер по життю, права людини, підприємництва. Характерне для правосвідомості молоді те, що переважна її більшість все бере під сумнів — критично підходить як до сучасного, так і до майбутнього, як до законів, так і до правоохоронних органів. З одного боку, падає інтерес до правових актів, з другого — зростає потяг до нових законів і юридичної практики, з чим пов'язане розв'язання особистих проблем. Відбувається певне відхилення в бків задоволення за допомогою правових норм власних інтересів. І це, мабуть, характерно для суспільства перехідного періоду.

Валентин ГОЛОВЧЕНКО,
кандидат юридичних наук.
Фото Олексія ВАЩЕНКА.

НАШІ АКЦІЇ – ВАШ НАДІЙНИЙ ПРИБУТОК

**Закарпатський АКБ «ЛІСБАНК» продовжує продаж
простих іменних акцій
уже третього випуску.**

Вони продаються за карбованці та інвалюту.
Номінальна вартість акції – 100 000 крб.

**СТАВШИ СПІВВЛАСНИКОМ «ЛІСБАНКУ», ВИ ОДЕРЖИТЕ
МАКСИМАЛЬНО МОЖЛИВІ ДИВІДЕНДИ – ВИЩЕ СЕРЕДНІХ
У КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ УКРАЇНИ.**

**АКЦІОНЕРНИЙ КАПІТАЛ СТАНОМ НА 01.01.92 р.
ПРОІНДЕКСОВАНО В 10-кратному РОЗМІРІ.
КРІМ ТОГО ЗА МИНУЛИЙ РІК ВИПЛАЧЕНО 103% ДИВІДЕНДІВ.
ПОСПІШАЙТЕ, АДЖЕ НАШІ АКЦІЇ ОСТАННІЙ РАЗ ПРОДАЮТЬСЯ ЗА НОМІНАЛЬНОЮ
ВАРТІСТЮ.**

Телефони: в Ужгороді - 3-30-39; Києві - 271-75-90, 276-52-39; Львові - 63-90-36; Сімферополі - 27-77-87;

Дніпропетровську - 44-85-00; Луганську - 54-09-63;
Косові - 2-20-19; Харкові - 22-58-92;
Миколаєві - 36-03-37.

HEWLETT
PACKARD
Authorized Dealer

КОМПЬЮТЕРЫ И ПЕРИФЕРИЯ

17% скидка
2 недели предоплата

Компания **MBS & MALTE**

Украина, г. Харьков, ул. Шаталова Дача, п.4,
(1 этаж, в помещении "ВНИИГидропривод", вход около магазина "Весна")

телефон (0572) 40-65-00, 45-83-80

ТОЛЬКО НА ПРЕДПРИЯТИИ
"ИЗОТОП"

вы можете приобрести в кратчайшие сроки

НАБОРЫ ЛАБОРАТОРНОЙ МЕБЕЛИ И ОБОРУДОВАНИЯ САМОГО РАЗЛИЧНОГО НАЗНАЧЕНИЯ

В комплекте: столы, шкафы вытяжные, мойки,
титровальные установки, приборные стойки,
контрольно-измерительные приборы и др.
(от 16 до 30 единиц в наборе)

ШКАФЫ ВЫТЯЖНЫЕ ХИМИЧЕСКИЕ, БОКСЫ ИЗ ОРГСТЕКЛА

Телефон в Киеве: 268-57-11, факс: 268-33-93

ФИРМА
"ФАНТАЛ"
ПРЕДЛАГАЕТ

БЕНЗОВОЗЫ
СуперМАЗ, КРАЗ (16,5 - 25 м куб.)
КОМПЛЕКТНЫЕ АЗС
(8 - 30 м куб.)

Тел./Факс круглосуточно
в Киеве (044) 277 3091

Українська Федерація
профспілкових
організацій — профспілка
працівників сільських
підприємств повідомляє
про зміну адреси:
252053 м. Київ,
вул. Артема, 21.
Телефони: 212-15-97
(факс), 212-28-55.

Ми відкриті для сільських,
малих, приватних підпри-
ємств, іноземних фірм та
представництв.

«АВІСТА» — «SALMSON»
ПРЯМІ ПОСТАВКИ

електричних насосів будь-яких ти-
пів і потужностей з Франції (цир-
куляційні, магістральні, навантажув-
вальні, свердловинні).

Ціни заводу-вироблювача.
Тел./факс у Києві: 274-74-78.

Верстатобудівне підприємство
«Станколес» виробляє та реалізує:
верстат комбінований універсаль-
ний деревообробний СДК-1, що ви-
конує фугування по площині та
ребру; розпилювання вздовж і по-
перек волокон, фрезерування, калі-
брування, свердління, шліфування,
довбання; потужність е/двигуна
3 кат;

стрічкошліфувальний верстат
ЛШС-2500;
патрони свердлувальні до
Ø 10 мм і 16 мм;
палки дискові відрізи Ø 350 мм.
Форма оплати: попередня оплата
або за чеком.

Продамо електродвигуни М
3 кат. 3000 об/хв.
Приймаємо автомобіль ГАЗ-53
б/в.

Адреса: 253121, м. Київ-121, вул.
Горлівська, 226/228.
Тел.: (044) 556-72-54.

ХЛЕБОБУЛОЧНЫЕ ИЗДЕЛИЯ
ВЫСШЕГО КАЧЕСТВА ПОМОЖЕТ
ВАМ ПРОИЗВЕСТИ
производственно-коммерческая фир-
ма «Зерно», представляющая ведущие

турецкие фирмы — производителей
оборудования мини-хлебопекарен.
Принимаются заказы на поставку
комплектов мини-пекарен в Украину.
Цены при аналогичном качестве

и дневной производительности (до 3
тонн хлеба) — в 1,5—2 раза ниже ев-
ропейских.
Оплата в СКВ, возможен бартер.
Доставка на место и монтаж за

счет продавца, гарантийное обслужи-
вание в течение года, [ставка за-
частей].
Телефоны в Киеве: (044) 263-50-58,
263-42-83; факс: 267-12-10.

Курінні мандри

Гостини в Австралії

Ху-у, нарешті рідний Київ, каштани, стадіон «Динамо», Верховна Рада і переповнена почепальня. А за годину поїзд на Львів, а там і Коломию. Ех, буде що розповісти вдома, бо ж повертаюся, вважається, з іншого світу. Бо де та Австралія! Аж за Азією, межи океанами Індійським і Тихим! Від вуйка, себто дядька свого, Юрка Шургалюка повертаюся. Самому не віриться, що я там гостював. А все незалежність...

Приїхав аж у самий Мельбурн. Вуйко в плащі... але та вуйна! Вуйні тут, і там однакові: каже, що я не вмію правильно їсти. Що я все ложкою та ложкою, а треба й ножем і виделкою. Варто зауважити, що я в тій багатій Австралії не бачив на очі алюмінієвих ложок і виделок. Чи то в них такого металу в хлібі нема, чи вони ще не навчилися виробляти з нього ложки та виделки? Нічого, наступного разу я їм пів-палівки привезу. Це ж яка чудова річ! В усі боки вигинається! І головне, що з їдальні ніхто не краде.

Еге-те, не порівняти Австралію з нашим селом під Коломисом! Але й там не все так, щоб зовсім мудро. Наприклад, аж у нас є корова, то є й бугай, як кінь — то й кобила, аж пєс — то й сука, як веріх — то й свиня. А там — кенгуру! А що таке кенгуру? Я думаю, що кенгуру — то кенгуру, то кенгуру! Але є ще й вояки! Те кенгуру! То хіба це розумно? І я почав називати їх «кенгури». Ота кенгури — дуже вигляда тварина. Сумки такі має межи ногами, що туди два лангуні картоплі влізли б. Чому й до нас не завезуть та не розподілять? Уявіть, з бензином скрутно, автобус у село не приїхав, а ти собі з'їзав від жолоба кенгуру, сів їм межи ноги і гайда до Коломиї! А в місті накупив хліба, води мінеральної і знову «вйо» додому. Ні квитка не треба, ні контролера, ні автоінспекції.

А є там страуси єму. Це такі великі кури з худими хвостами й доведесезніми ногами. Вони такі ягця несуть важкі, мов цегла. Та якби в мене вони вивелися, то я бех одне яйце на пательню — ціла хата налясва б, це й псови вистачило.

У нас австралійські палині навіть іншій, ніж у нас. У нас що — кінеши і не видно, а в них запустити угору, а вона шість і назад повертається. Мені мало голову не розчерешило. Я тепер таку кумові Петрові беру, ги-ги-ги. Дам йому і скажу: «Нумо то дай кінеши! А ми їх покинути, а вона йому сенці і в голову, хи-хи-хи. Ото буде сміху! Я ще її буду давати кидати усім своїм ворогам: хай австралійський бумеранг вивіває дурощі з чухрайських маїтер».

У вуйка є відеоманітофон, і вчора ми часто переглядали усілякі фільми. Шоправда, англійської я не тямив, але були такі

стрічки, що й п'гмєй африканський зрозумів би. Я ледве висиджував їх до кінця, згадуючи при тому і свою дружину, і сусідку Орісю. Вуйко казав, що від таких фільмів настрий його бере. А йому ж 80 років! А який настрий дїставав у вас 45? Га? Як ви гадаєте? Я вуйковій служниці Моніці наткав на мигах про свій настрий, але в них, видно, щодол цього дїла жести іншій, то Моніка ніяк не могла второпити, чого я забав, і принесла мені, нарешті, коротяг.

А революції! Вони в них, наче в нас гороскопи — на кожному кроці продають. І як вуйко вуйну ще ні разу не підстрелив?

Додому я старався повести як найбільше, бо ж самі знаєте, що у нас тепер діється. Вуйко нічого не шкодував, що я вже відїжджаю, дарувала мені, що бачила. У цій валізі — два відеоманітофони, японський телефонний апарат, два тайванські електронні годинники, таблетки й бумеранг для кума. В цій — солодоці, скатертина, єрфіонська кава й мікрохвильова піч. У наплічнику — столовий набір, електропраска й міні-телефон. А одяг — на мені. Під шкю шубою — французький костюм, три індійські свєстри, дес'ят австралійських сорочок і стільки як майок. На руках два японські... дїля Одарки. Під штанами — двоє спортивних штанів фірми «Аїдїса», дес'ят целюлонових трусів (з них — п'ять жіночих) і дві турецькі шалі. Ноги обмотані шовком різних колорів, а під ними — ізоляційна стрічка. Ззаду — батареїка. На пальцях — 10 пар шарпеток з натово і бинтами і 50-го розміру індонезійські мисливські чоботи, а в них — бразильські з крокодилячої шкіри мешти.

На голові — шапка з пєсця, під нею — норкова що прикриває тобетєрку, а під нею — інкрустована французька шапирєва. На руках — три пари рукавиць і п'ять перстнів. На шії гірчичники, у волоссі — цукор-пудра, під пахвами — банани, під язиком — дві жуйки, у вухах — дві сережки, зуби всі порцелянові. На очах — захисні окуляри, у носі — срібне кілецько.

Коли на митницю у Делі я почав роздїгати, то не встиг і до половини роздїгався. Черга захилювалася. Пасажири почали кричати так, що четверо митників ледве знову мене зодїгли. Я, майже на увазі, за температурою 40 градусів тепла пересидів сім діб у літаках і потахав. Я вже сьомий день не їм, не п'ю й, даруйте на мене, не при стїлі кахучи, не випорожняюся. Нічого, потерплю: до Коломиї не так уже й далеко. Зате скажіть: хто це так солідно повертається додому?

Микола САВЧУК.

Жарт номера

Ми тільки моді рухаємось уперед, коли начальство забуває свої вказівки.

В'гчеслав НАЛЬОВ.

Мал.Сергія ФЕДЬКА.

Казочка

Лаючи на всі заставки теперішнє важке життя, пісом котівсья Колобок. Злий-презлий, годлодний-преголодний, страшний-престрашний, худий, як тріска. Котівсья він, котівсья, а назустріч йому біжить Заєць.

— Послухай, Заєцю, — зрадів зустрічі Колобок, — зараз я тебе з'їм!

— Пожаль мені, Колобку, ти ж завжди був такий гарний і добрий, не їж мене, я тобі пісеньку заспіваю! — жалібно попросив Заєць і почав співати. Колобок пісеньку послушав, зирк — а Заєць уже й слід прохолов. Ледве не луснув від люти Колобок.

— Ну, Заєцю, я тебе ще здибаво! — подумав він і покотився далі.

Котівсья він, котівсья, а навстріч — Вовк.

Почуте мимохідь

Жебрак

— Ти диви, який здоровіло просить милостиню, — обурюється перехожий, — краще ішов би працювати!

— Та це ж я після роботи!

Звідки діти?

Малі Маринка набридає матері: — Мамо, а звідки беруться діти?

— Ой, не приставай! Це довга історія — розповім, коли підрастеш.

— А мені всю історію не треба. Ти розкажи тільки початок.

Не питайте!

До батьків нареченої прийшли батько і мати же-ниха. Запитують:

— А ваша дочка вміє що-небудь робити?

— Ой, і не кажіть! А ваш син?

— Ой, і не питайте!..

Надіслав Анатолій ПЕЛУДЯК.

Сумська область.

Мал.Анатолія ВАСИЛЕНКА.

Інтимне

Природного кольору блондинка бажає познайомитися з чоловіком.

Трохи про себе: звернуло з тридцяти, зріст середній, очі карі, кругом п'ять. Живу в селі у власній хаті, вмію шити, варити борщ і воду, колати дрова із сукуватого дерева, вставляти дротини в рило кнурам, кохати.

Улюблений інструмент — рубель з качалкою, найкраща пісня — «Ходімо, кохана, у ліс».

Шлюбна об'ява

У людах ціную веселу владу. Зради не прошу — перших двох чоловіків прибила за куму Галюку, що свідчить, мабуть, про те, що я така ревнива.

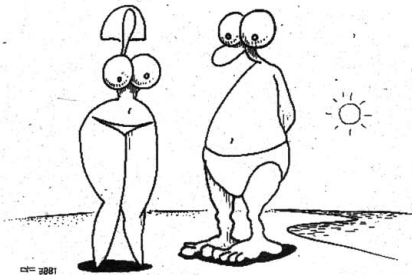
Деякі вимоги до можливого претендента на мої руки і господарство: вік ролі не грає, але старих і на вигляд пожованих і на поріг не пушу. Покохаю чоловіка, який уміє зі смаком випити і від трьох чарок під стїлі не посується, а ще заспіває українських народних пісень.

Шоб був надійний на скиртуванні сина і копанні картоплі. Шоб любив ловити кашу з хреном, який я найкраще в селі готую, а також ряжанку з рум'яною пливкою, гарбузове насіння, а по п'ятницях називав мене рибкою.

Сутулик, беззубих і некурців прошу не турбувати.

Шлюбний агент Микола БОСАК.

Мал.Сергія ФЕДЬКА.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ

Газета виходить
з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. ВІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДІЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23;
• ТЕЛЕФАКС — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
• Рукписів не повертаємо.
• Лістування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

• Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
• За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російськими мовами.
Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
Т 3 4 5 6 7 8 9 0
Зав. 0311187.

1, 4, 5, 6, 8. — сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».